

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ต้องการที่จะศึกษาการปฏิรูปสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 และได้กล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ในปีการศึกษา 2549 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ทั้งหมด 57 โรงเรียน โดยผู้วิจัยศึกษาจากผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 57 คน ครูจำนวน 336 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 57 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 295 คน สุ่มจากครู ผู้บริหารสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้ทั้งหมดดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 57 คน
 - 1.2 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 57 คน
2. ครูจำนวน 336 คน เปิดตารางเจอร์จี่และมอร์แกน (มะลิวัลย์ สมศักดิ์ 2548 : 109) ได้กลุ่มตัวอย่าง 181 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยส่งแบบสอบถามตามสัดส่วนของจำนวนครูที่มีในแต่ละสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมี 4 ข้อ เกี่ยวกับ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิรูปสถานศึกษาขนาดเล็กใน 5 องค์ประกอบ คือ การปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียน การสอน การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษาจำนวน 70 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด/มาก/ปานกลาง/น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ในการตอบ ด้วยวิธีกำหนดน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิรูปสถานศึกษาขนาดเล็กใน 5 องค์ประกอบ คือ การปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน วิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา และระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา รวมทั้งศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวกับแนวทางและขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2. นำกรอบแนวคิดที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา องค์การมหาชนเฉพาะกิจ (2545 : 3) ให้ ความสำคัญและระบุไว้ในปฏิญญาปฏิรูปการศึกษา แนวทางสู่การปฏิบัติ 5 ด้าน และแนวทางการดำเนินงาน การปฏิรูปสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 24-26) มากำหนดขอบข่ายรายละเอียด และนิยาม ศัพท์เฉพาะเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบหรือวัดได้

3. เขียนข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิรูปสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้ครอบคลุมตัวแปรทั้ง 5 ด้าน

4. รวบรวมข้อคำถามที่เขียนไว้มาจัดทำแบบร่างให้ครบองค์ประกอบของการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิจัยและผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยตรวจสอบในประเด็นความครบถ้วนสมบูรณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของแบบสอบถาม ความชัดเจนของคำชี้แจง แนวการตอบและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามว่าชัดเจนหรือไม่ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาขอคำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการสร้างเครื่องมือวิจัย และหรือมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูประบบสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยพิจารณาจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไปทางด้านการศึกษา การวัดผล หรือบริหารการศึกษา หรือผู้มีประสบการณ์ในด้านการบริหารสถานศึกษา บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความครอบคลุมครบถ้วนตามขอบเขตที่นิยามไว้ความเป็นปรนัย หรือความชัดเจนของภาษาที่ใช้และความสมบูรณ์ในองค์ประกอบของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาหาหลักฐาน เพื่อแสดงถึงคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC .50 ขึ้นไปมาใช้ หากปรากฏว่าข้อคำถามทั้งฉบับได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 แต่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้มีการขบรวมและตัดออกในบางข้อที่มีประเด็นเดียวกันหรือซ้ำซ้อนกัน และได้นำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 15 โรงเรียน โดยใช้ผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 3 คน รวม 45 คน นำแบบสอบถามทั้งฉบับหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .97

8. พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามจากคณบดีคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อขอนหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยไปเก็บที่จุดรับหนังสือราชการของโรงเรียนบ้านป่อกรูด ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืน ผู้วิจัยมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด นับจำนวนแล้วหาค่าร้อยละ
2. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
3. ระดับการปฏิรูปสถานศึกษาขนาดเล็ก วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้านและ โดยรวมทุกด้าน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสต์ (Best 1977 : 208) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ มากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ มาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ น้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีการปฏิรูปอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
4. การเปรียบเทียบระดับการปฏิรูปสถานศึกษาขนาดเล็ก วิเคราะห์โดยทดสอบค่าเอฟ

(F-test)